

Eduskunnan lakivaliokunnalle

LaV@eduskunta.fi

18.4.2018

Asiantuntijakuuleminen

Asia: HE 31/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Suomen asianajajaliitto on saanut lakivaliokunnalta pyynnön lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Asianajajaliitto on nimennyt minut edustajakseen asiassa. Kiitän mahdollisuudesta tulla asiantuntijana kuulluksi ja lausun esityksen johdosta kunnioittavasti seuraavaa:

Asianajajaliitto on lakihankkeessa lähtenyt siitä, että rekisterimerkinnän taustalla tulisi aina olla konkreettinen rikos, jotta rekisteriin ei päätyisi asiattomia rekisterimerkintöjä. Tämä siitä syystä että rekisterimerkinnät rikoksen ennaltaehkäisemisen ja paljastamisen perusteella ovat ongelmallisia. Suomen poliisin epäiltyjen rikosrekisteriin (EPRI-tietojärjestelmään) on aikaisemmin valitettavasti päätynyt jo tarpeettomia rekisterimerkintöjä, minkä vuoksi on syytä olla varovainen rekisterimerkintöjen suhteen.

Käytännössä rekisterimerkintöjen tekeminen ilman konkreettista rikosta tulee jatkossakin olemaan mahdollista mutta hallituksen esityksessä on hyvin korostettu henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita ja reunaehtoja, mitä tietoja ja missä tilanteissa voidaan tallentaa.

Rekisteröinnin alarajaan tulisi olla mahdollisimman korkealla. Rekisteröinnit rikoksen ennalta ehkäisemisen ja paljastuksen perusteella voivat johtaa ristiriitatilanteisiin EIOS 6(2) artiklan syyttömyysolettaman kanssa ja heikentää epäillyn oikeusturvaa.

Asianajajaliitto aikanaan esitti että tarpeellisuusarviointi tulisi tehdä rekisteröidyn riittävän oikeusturvan takaamiseksi useammin kuin viiden vuoden välein. Liitto esitti kahta vuotta. Hallituksen esitys on päätynyt viiteen vuoteen.

Rekisterin tietosuojatason osalta ehdotettu 31 § jättää viranomaisille merkittävää harkintavaltaa tietosuojatoimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Viranomaisilla on merkittävää harkintavaltaa suunnitella ja toteuttaa omat tietosuojatoimenpiteensä.

Direktiivin tavoite korostaa tietosuojaa, henkilötietojen käsittelyn arkaluonteisuutta ja rekisteröidyn oikeuksia, on oikeasuuntainen. Lakiehdotukseen sisältyvät muutokset ovat henkilötietojen sääntelyyn pääosin hyväksyttäviä.

Helsingissä 18. huhtikuuta 2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mervi Salo', is positioned above the printed name.

Mervi Salo
Asianajaja
Espoo